

Vaše představení se ve mně jako obvykle musí nějakou dobu usadit, aby některé jeho prvky vypluly na povrch a nabyly na plastičnosti, jež vzápětí vyjeví smysl celku. Jeho ústřední prvek se mi včera vybavil při *lectio divina*. Zapříčinila to snad má roztržitost? Není to tak jisté, vždyť během pozorného čtení v Bibli se vždy usilovně pokoušíme zahlédnout Kristovu tvář, již Starý zákon předjímá a Nový zákon jasně ukazuje. A právě nad rozevřenou Bibli se mi zjevila jiná tvář, tvář blázna s jeho mimořádně pronikavým pohledem, který v úvodní scéně tiše upírá na diváky. Jeho úzkostný výraz totiž na každého z nás doléhá jako tichá, neúprosná otázka: Kdo jsem? Kdo jsi ty? Proč tu stojíme tváří v tvář? Ten pohled je takřka k nesnesení, tak hluboko se do nás zavrtává na způsob nepříjemné otázky, stejně nepříjemné jako onen vetřelec uprostřed bravurně secvičeného představení. Kdo je tedy ten člověk, který na mě hledí s nevinností dítěte i úzkostí odsouzence? Kdo to je? Tuhle otázku si oba herci, příliš zaměstnaní svým vystoupením, nikdy nepoloží. Víme o něm pouze jediné: vždy se vyskytuje tam, kde nemá, na nejnevhodnějších místech; když je po něm však sháňka, není k nalezení. Jako zrno písku v dokonale promazaném scénáři našich existencí ustavičně hrozí, že zhatí celé trpělivě vystavěné představení; jeho vlivem se odíváme do groteskního pozlátka iluzí: přeháníme („Jsem velká bílá labuť!“), napařujeme se („Jsem nejlepší z lovců!“). Patetický únik směrem do výšky i šířky, který nás má zachránit před naší bídou, která se tak jako tak brzy provalí. Když však masky padnou, přece jen nám v naší nahotě cosi zbývá: neznámý nám tu zanechal nápěv, kratičkou molovou melodii, která Alberta a Lenku nakonec přiměje k pravdivému políbení. Právě ve chvíli zázraku tohoto polibku se závoj kolem totožnosti „pána“ částečně poodhalí. Díky tomu, že slovní hříčka ve francouzštině nefunguje, může představení zůstat otevřené všem úrovním výkladu – je na každém, zda se před perlou, již v sobě skrývá, zastaví, či ji mine. Implicitnost je zde zcela na místě; kdyby se z představení stalo kázání, samo by se odsoudilo k zániku. Vždyť Ten, kdo je životem našeho žití, se nikdy nevnučuje. Jde kolem nás, s pokorným pohledem žebrá o odpověď, která možná nepřijde. Když vás člověk vidí hrát, nevědomky má chuť mu říci: „Ano, vejdi.“